

Kulture nikad dosta

Malo kome je promakao dobroćudni čovek, koji tokom celog leta, u centru naselja, uz topao pogled i širok osmeh, sugrađanima nudi osveženje u vidu slasnih lubenica. Prethodna rečenica dovoljno ukazuje na to da je ekskluzivni gost prepoznatljive rubrike tekućeg broja najstarijeg vojvođanskog mesnog glasila - Petar Aća, odličan majstor, muzičar, boem...

Petar Aća, rođen je 1. februara 1952. godine u Starčevu, od majke Milene i oca pokojnog Vlastimira, a ima i mlađeg brata Đuru. Već trideset pet godina je u braku je s Milenom iz kog ima Tanju (33) i Aleksandra (30).

Nakon starčevačke osnovne škole, završio je i srednju mašinsko-tehničku - odsek metalostrugar. Potom je stekao i diplome petog stepena mašinske škole i nastavnika likovnog. Ubrzo po okončanju redovnog školovanja zaposlio se u Fabrici aviona "Utva", gde je bio zaposlen punih 40 godina, sve do samog penzionisanja. Međutim, u poslednje dve decenije firma je uglavnom propadala i, čak, dve godine nije primio ni dinara. U tom intervalu snalazio se kako je umeo, a poput mnogih ljudi tokom zloslutnih devedesetih - trgovao svim svačim, pored ostalog prodavao je i bostan u centru naselja. Svojevremeno je svirao gitaru i tamburu u orkestrima pod okriljem Doma kulture, što ga je navelo i da kasnije počne samostalno da izrađuje žičane instrumente.

Kako je odrastao mali Pera?

- Rođen sam u porodičnoj kući u Ulici Maršala Tita, a od svoje pete godine živio sam u Ulici 7. jula, broj 33, gde sam stanovao sve do tridesete godine života, kada sam se ponovo vratio na početnu poziciju. Odrastao kao deo skromne ali skladne porodice. Roditelji su se bavili poljoprivredom, a ja sam odmalena počeo da im u tome pomažem. Najviše slobodnog vremena provodio sam igrajući fudbalicu na male goliće, s društvom iz ulice, na terenu pokraj pravoslavne crkve. U to vreme bio sam, maltene, narazdvojan s Predragom Stankovićem i Kostom Tarajićem. Redovno smo pravili one dečije nestašluke, a najčešće se tu radilo o krađi trešanja po komšiluku, kao i u crkvenom dvorištu, zbog čega nas je čuveni pop Bratić često grdio. Premda, u tome nije preterivao, niti je problem bio to što smo brali voće, već zato što smo lomili grane. Pored toga, aktuelni su bili odlasci na kanale, poput kupanja na "levku" i, ponekad, na "valjari". Lovili smo ribu i to na razne načine: još kao mali imali smo pecaljke, hvatali je rukama, a pravili smo i improvizovane mreže od zavesa.

Škola...

- Išao sam kod učitelja Mileta Filipovića. Mislim da smo mu bili prva generacija i, može se reći, da se ovaj odličan pedagog iz petnih žila trudio da nas nauči svemu i svačemu i da od nas napravi dobre i vredne ljude. Imao je sasvim drugačiji pristup od mnogih u to vreme - bio nam je kao drugar, ali je istovremeno imao i veliki autoritet, pa je veoma lako kod nas budio kreativni potencijal. Tako smo, recimo, o jednom Danu mladosti napravili ogromnu raketu. Kasnije je

odneta u grad da bi bila deo sleta. Što se učenja tiče, bio sam solidan, ali najviše sam preferirao crtanje. Nisam oskudevao ni što se tiče sluha, iako muzičko vaspitanje nisam preterano obožavao. Imao sam i solidne fizičke sposobnosti i, čak, jedanput u konkurenciji svih razreda najbrže istrčao sto metara. Brže i od Mileta Ugrena, kasnije veoma uspešnog atletičara i atletskog trenera. Pored njega, od drugara iz odeljenja naveo bih i Boška Tucakova, Miloša Milakaru, Jovu Đurišića... Iz tih školskih dan ostala mi je i jedna anegdota. Naime, radilo se o tome da je Dragan Antić želeo da, s izvesnim likom, odmeri snage, sučelivši se, poput ovnova na brvnu, hodajući po uskom vratilu, ispod kog se nalazila velika bara. Antić uspeo da pobedi, to jest, da obori svog rivala. Međutim, kada se pridigao, dotični ga je, ne mogavši da podnese poraz, gurnuo u tu istu vodu. Tako su obojica bili mokri do gole kože, pa su morali da, samo u donjem vešu, dođu na čas srpskog kod Gileta Petrovića. Čuveni osobenjaka ih je nazvao domorocima i ekspresno najurio s časa.

Muzika i sport...

- Polaskom u srednju školu, tačnije na zanat, upoznao sam se s nekim novim drugarima, ali i s određenim gradskim pravilima. To je uticalo da život počne da mi se menja, pa sam više vremena posvećivao muzici i sportu. Kako nije bilo novca za skupe instrumente, početkom sedamdesetih godina, postao sam deo orkestra Doma kulture, kog su činili i Pera Poljak (bubnjevi) i Joca Pejčić (vokal i bas), dok sam ja svirao gitaru. Pored nas, postojao je još i sastav "Sudar", ali za razliku od njih, mi smo svirali samo autorske pesme. Ukupno ih je bilo tridesetak, a možda i najpoznatija - "Samo za nju znam" - bila je veoma popularna za ples. Nastupali smo na igrankama, kao i na gitarijadama. Takvo muziciranje potrajalo je nekih pet godina s prekidima, a potom sam bio i deo tamburaškog orkestra, takođe, pod okriljem Doma kulture. Kada je sportu reč, pomenuti Joca i ja smo važili i za ubojiti fudbalski tandem. Dok je on uspeo da zaigra za pančevački "Dinamo", ja sam se, zahvaljujući tome što je jedan poznanik zapazio moj talenat, obreo na probi u OFK-u "Beograd". Nažalost, pripremajući se za utakmice, doživeo sam veliki peh, povredivši skočni zglobov. Nakon toga fudbal sam "pikao" samo rekreativno.

Posao...

- Počeo sam da radim gotovo odmah po završenom zanatu i to kao metalostrugar u Fabrici aviona "Utva". Na to radnom mestu proveo sam osam godina, a kada je proizvodnja prebačena u Novi Bečej, prekvalifikovao sam se za avio-limara, što je potrajalo do odlaska u penziju, pre dve godine. U prve dve decenije sve je išlo kao po loju - plate su bile dobre, uslovi pristojni, a povremeno smo boravili i na terenima u mestima gde je firma izvodila radove. U veoma lepom sećanju su mi Mostar i rumunska Krajova. Devedesetih godina, u vreme ratova i sankcija, fabrika je sve lošije radila, posla je bilo sve manje, plate bivale sve mizirnije, a čak dve godine nisam primio ni filera. U pojedinim trenucima bilo je izuzetno teško skrpiti kraj s krajem, jer mi ni žena nije zaposlena.

Bostan...

- Lubenice smo gajili od kad znam za sebe, kao uostalom i svaka druga kuća u to vreme. Bostan smo sejali na otprilike jedan lanac, a ja sam ga, da ne bismo plaćali čuvara, još kao mali čuvao od vrana i drugih štetočina. Nakon mnogo godina, kada se od "Utve" nije moglo ni preživeti, počeo sam da se snalazim na razne načine. Bavio sam se raznim oblicima trgovine, a jedan od njih bila je i prodaja bostana. Ideju za to dao mi je nekadašnji kolega Nusret Kučević iz

Brestovca, a kada se on specijalizovao za uzgoj paprike, počeo sam da sarađujem s njegovim sugrađaninom Vasom Marjanovim. Od njih nabavljam ove slasne povrćke i zbog toga što ih u Starčevu svega tri kuće još uvek gaje. Radim to već desetak godina, a robu, uglavnom, prodajem na svima znanom mestu pokraj kioska "Rafaelo". Na početku sezone dnevno ode po sto, dvesta kilograma, a u jeku i do petsto. Uglavnom isti ljudi pazare, premda je ove godine među mušterijama bilo dosta vikendaša iz podunavskog naselja "Jabukov cvet". Zvuči paradoksalno, ali oni, iako vreme provode u neposrednoj blizini Brestovca, lubenice, koje gaje stanovnici tog mesta, redovno kupuju kod mene u Starčevu. Kroz taj posao upoznao sam mnogo ljudi, a među njima i poznatog glumca Dejana Lutkića, čija tašta obituje u pomenutom "Jabukovom cvetu".

Tambure i bicikli...

- Muzički instrumenti su mi oduvek bili pasija. U srećnija vremena sam ih kupovao po svetu, a kada su nastupile krizne godine, rešio sam da iskoristim svoje precizne ruke i počnem sam da ih pravim. Međutim, niko nije želeo da mi pokaže kako se to radi, a tim povodom sam izvesnog Pančevca - Mingu, danima molio da me uputi u tajne izrade. Bio je veoma škrt u davanju korisnih informacija, pa sam dosta toga morao sam da otkrijem ili uspomoć razne literature. I najzad - prvi prim napravio sam pre nekih pet godina od javora i smreke. Da bi se došlo do jednog takvog instrumenta, neophodno je svakodnevno raditi i po nekih mesec dana. Moja procena je da ta tambura na tržištu vredi oko trista evra. Od tog iznosa, samo materijal čini trećinu, a recimo čivije koštaju oko 50 evra. Dosad sam napravio desetak tambura. Nije mi cilj da ih pošto-poto i budzašto prodam, jer to je moj hobi, koji me odmara u pravom smislu te reči. Ipak, od toga se ne može preživeti, a kako je i penzija premala, morao sam da nađem još neki izvor prihoda. Tako već dvadesetak godina servisiram bicikle, pa sam ih protekle sezone uradio oko pedesetak...

Starčevo, danas?

- Pamtim ovo selo još od vremena kada je plivalo u blatu i tada nije bilo zamislivo da će jednog dana izgledati ovako. Danas je to moderno mesto s kompletnom infrastrukturom. Jedino što bih voleo jeste još više kulturnih događaja, poput one boemske večeri nedavno održane u "Meksu".

Tako govori ovaj mirni, pozitivni i vredni Starčevac, a sugrađanima poručuje sledeće:

- Treba se družiti, voleti i uvažavati, jer ovaj život proleti za tili čas, a onda kajanje ništa ne pomaže...